Zadaci za 3. auditorne vježbe

- 1. Chubbovim postupkom mjeri se izmjenični napon frekvencije 50 Hz. Koji je najmanji mjerni opseg ampermetra na kojem se može mjeriti napon tjemene vrijednosti $U_{\rm m}=680~{\rm kV}$ uz upotrebu kondenzatora $C=100~{\rm pF}?$
  - Ponuđeni odgovori: 200 μA; 2 mA; 20 mA; 200 mA; 2A. (20 mA)
- 2. Koliki su gubici kapacitivnog visokonaponskog djelila 10000:1 pri mjerenju napona tjemene vrijednosti 155 kV, frekvencije 50 Hz. Visokonaponski kondenzator ima kapacitet 50 pF, a oba kondenzatora imaju isti kut gubitaka tg $\delta = 2 \cdot 10^{-3}$. (P = 0,377 W)
- 3. Kroz primarni namot strujnog transformatora 100 A / 5 A, nazivne snage 50 VA, teče struja od 25 A. Koliki je napon na njegovim sekundarnim stezaljkama, ako je priključen nazivni teret? (2,5 V)
- 4. Napon primarnog namota strujnog mjernog transformatora prema zemlji je 30 kV, kapacitet primarnog namota prema sekundarnom 250 pF, a sekundarnog prema zemlji 30 nF. Koliki je napon sekundarnog namota prema zemlji ako greškom nije uzemljena niti jedna njegova stezaljka? (247,9 V)
- 5. Kolika je prijenosna strujna pogreška p_i mjernog transformatora 10 A / 5 A, ako je ona određena metodom po Scheringu i Albertiju? Zadani su: $R' = 0.05 \Omega$; $R'' = 0.04 \Omega$; $R_1 = 10 k\Omega$; $R_2 = 1500 \Omega$; $R = 4591 \Omega$.
- 6. U-I postupkom treba izmjeriti otpor reda veličine 100 Ω . Na rapolaganju nam je ampermetar unutrašnjeg otpora 1 Ω i voltmetar unutrašnjeg otpora 1000 Ω . Koji spoj U-I postupka valja odabrati? (strujni)
- 7. Pri mjerenju malog otpora U-I postupkom voltmetar karakterističnog otpora 4 k Ω /V ima puni otklon. Koliki je ispravak izmjerene struje? (-0,25 mA)
- 8. Otpor R_x nekog otpornika mjeri se omometarskim postupkom. Uz kratko spojeni otpornik, voltmetar za 150 V, karakterističnog otpora 1000 Ω /V pokazuje 125 V. Uz uključen otpornik, voltmetar pokazuje 50 V. Koliki je R_x ako izvor napajanja ima unutrašnji otpor $R_i = 2 \text{ k}\Omega$?

  (228 k Ω)
- 9. Pri mjerenju snage metodom dva vatmetra (Aronov spoj) dobili smo otklone $\alpha_1 = 80$ d. sk. i $\alpha_2 = -30$ d. sk. Koliko iznosi jalova snaga simetričnog trofaznog trošila ako su vatmetri za $450 \text{ V}, 2,5 \text{ A}, \cos \varphi = 0,5 \text{ i imaju } 150 \text{ d.sk?}$ (714,5 VAr)
- 10. Vatmetar je svojom strujnom granom spojen u fazu R simetričnog trofaznog sustava s dostupnom nultočkom. Ako naponsku granu spojimo između faze R i nultočke, vatmetar pokazuje $P_1 = 4200$ W, a spojimo li je između faza S i T, vatmetar pokazuje $P_2 = 2800$ W. Kolika je prividna snaga jedne faze trofaznog simetričnog trošila spojenog u zvijezdu? (4500 VA)
- 11. Kod mjerenja gubitaka kratkog spoja trofaznog transformatora metodom triju vatmetara linijski su naponi iznosili 87 V, linijske struje 9,5 A, a otkloni vatmetara 42 d.sk. Odrediti cos φ potrošača i granice pogrešaka za izmjerenu snagu gubitaka ako su vatmetri razreda točnosti 0,2 za 150 V, 10 A i cos φ = 0,1 sa 150 d.sk. (0,088; 0,714%)
- 12. Pri visokonaponskom ispitivanju umjeren je voltmetar na niskonaponskoj strani pomoću kuglastog iskrišta. Pri naponu iznosa 80 % ispitnog napona dobiven je otklon voltmetra od 92,3 d. sk. Koliki otklon treba postići na voltmetru pri punom ispitnom naponu?

(115,4 d.sk.)

13. Strujni mjerni transformator 300A / 5A spojen je u jednu fazu trofazne simetrične mreže nazivnog linijskog napona 35 kV. Kolika je djelatna snaga trošila faktora snage 0,5 ako ampermetar na sekundaru transformatora pokazuje 2,2 A?

(4001 kW)

- 14. Otpor nazivne vrijednosti 1 Ω, opteretiv do 1 W. Treba izmjeriti *U-I* metodom. Na raspolaganju su slijedeći instrumenti: a) ampermetar 2 A, kl. 0,2; b) ampermetar 1A, kl. 0,5; c) voltmetar 1,5 V, kl. 0,2; d) voltmetar 1 V, kl. 0.5. Koje se najuže sigurne granice pogrešaka mogu dobiti?

  (0.7 %)
- 15. Otpor voltmetra za 6 V mjerili smo tako da smo mu u seriju spojili otporničku dekadu i tu kombinaciju priključili na naponski izvor. Koliki je karakteristični otpor voltmetra, ako je puni otklon dao pri otporu dekade $R_1 = 12 \text{ k}\Omega$, a upola manji pri otporu dekade $R_2 = 60 \text{ k}\Omega$?

  (6 k Ω /V)

antu za mierenie otnora uzer

- 16. Izračunajte otpornost tla ako je na Behrendovom instrumentu za mjerenje otpora uzemljenje očitano 0.8Ω , a razmak sondi je 20 m. (100,5 Ω/m)
- 17. Dva jednaka vatmetra spojena u Aronovom spoju pokazuju otklone $P_1 = -P_2$. Fazni kut tereta iznosi? $(\cos \varphi = 0)$
- 18. Djelatna snaga izrazito induktivnog trošila mjeri se Aronovim spojem elektrodinamskih vatmetara za 300 V, 1 A i $\cos \varphi = 0.2$. Kolike su sigurne granice pogrešaka izmjerene snage, ako je prvi vatmetar klase 1 pokazao $P_1 = 36$ W, a drugi, klase 0.5, $P_2 = 32.4$ W? ($\pm 25\%$)
- 19. Kolika je djelatna snaga trošila impedancije $Z = (100 + j \ 100) \ \Omega$ priključenog na izmjenični napon faktora oblika $\xi = 1,25$, ako je na univerzalnom instrumentu u seriji s njim očitano 1,85 A? (434 W)
- 20. Jednofazni vatmetar za 250 V, 5 A, $\cos \varphi = 0.5$ sa 150 dijelova skale priključen je preko strujnog transformatora 100 A / 5 A na trofaznu mrežu s dostupnom nultočkom. kolika je snaga simetričnog tereta ako je vatmetar, spojen u jednu fazu, pokazao 70 d.sk.?

(17.5 kW)

- 21. Snagu tereta impedancije $Z = 120 \mid \underline{-60^{\circ}} \Omega$ mjerimo vatmetrom sa 150 d.sk. za 3 A, 300 V i cos $\varphi = 0.5$. Otpor naponske grane vatmetra je 25 k Ω . Koliki otklon pokazuje vatmetar (u dijelovima skale), ako voltmetar za 250 V, karakterističnog otpora 500 Ω /V i priključen na teret, pokazuje 218 V? (66 d.sk.)
- 22. Snaga tereta poznatog djelatnog otpora određena je mjerenjem njegove struje. Ako su granice pogrešaka izmjerene struje 0,3 %, a otpora 0,8 %, koliko iznose statističke granice pogrešaka tako određene snage? (1 %)